

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE:
DRUKKERIJ COLLE, N.V.
REGULIEREWAL (Stoenderpoort)

— TONGEREN —
Telefoon 12.

AANKONDIGINGEN.

Prijzen regel
Tusschen Allerlei en Provincie
nieuwe, volgens overeenkomst.
KLEINE AANKONDIGINGEN:
Van 2 tot 4 regels fr. 0,50
Elke regel meer fr. 0,10

Domperscholen

Schelden en ruzen.

Citoyen Bracops, onderwijzer, secretaris der Centrale van het Socialistisch Onderwijzend Personeel, en in zijne vrije uren redenaar op de Vrijdenkersconferenties heeft in 1932 een stomme tooneelstuk neergeschreven, waaraan hij naderhand wel de hoed heeft kunnen afmeten. Wij veronderstellen natuurlijk dat antiklerikale vooroordelen de helderheid van zijn verstand niet beneveld hebben.

Wat heeft hij dan geschreven?

Luister even:
« Zijn kind toevertrouwen aan een school der klerikale partij, is het overleven aan de vernietigende vijanden van allen menscheelijken vooruitgang », het is zijn toekomst volledig als uitgen en zijn verstandelijke horizon verduistert ».

Moeten wij dus dien propagandist van het neutraal onderwijs gelooven, dat zijn de leerlingen, die door onze katholieke geslachten worden gevormd, niets anders dan sukkelachtige nulliteiten, op voorhand veroordeeld om mislukken te zijn op hun verdere levensbaan. Kortom, echte idioten.

Het jammerlijke van de zaak is, dat sommige ouders de dwaasheid en snoodheid voor klinkende munt aannemen en dat ze, bij de keuze van een school voor hun kinderen, zich laten beïnvloeden door een lompe leugentale.

We kunnen aan den leest niet weerstaan hier met een zeker leed-vermaak door cijfers en officieel bekende feiten de waarheid in haar rechten te herstellen. Elk een kan zien dat de leerlingen en studenten van onze christelijke onderwijzers scholen op ALLE gebied, het leeuwendeel in de uitslagen weglapen.

Maar 't is juist daar dat het schoentje wringt!

Cijfers en feiten.

I. Verleden jaar werd voor al de onderwijsinstellingen van het land een koloniale prijskamp uitschreven.

De leerlingen van het officieel onderwijs behaalden 37 prijzen; de arme « bekrompen nulliteiten » van het katholiek onderwijs behaalden er slechts... 119. De eersten bekwamen 58 accessits en de onzen 107; aan de officieel werden 115 eervolle vermeldingen toegekend, aan de onzen 148.

Dat is één.

II. Van 1930 tot 1936 gelukten 375 kandidaten hun toegangsexamen tot de Militaire School. Van die 375 kandidaten kwamen er 35 uit atheneuma en 36 uit vrije neutrale geslachten; de 306 overigen waren « bekrompen sukkelars » gevormd door het katholiek middelbaar onderwijs.

Dat is twee.

't Is overigens juist daarom dat sommigen er aan denken de aanmerkingen voorwaardten tot de Militaire School te wijzen, niet om een betere aanwerving te verzekeren, maar om de poort wijder open te zetten voor hen, die er op dit ogenblik niet door geraken.

Is 't niet zonderling dat verlichte geesten geen ander middel vinden om zich te verdedigen tegen de « idioten » van het katholiek onderwijs?

III. Op de universitaire wedstrijden van 1935-1937 waren er tusschen de 19 eerstgeklasseerden van de vier Universiteiten, 9 afkomstig uit het « nulliteitenfabriek » dat men noemt: de Katholieke Universiteit van Leuven.

In 1938 waren er op 26 laureaten van den prijskamp voor reishuizen, weeral 16 afkomstig uit de Universiteit van Leuven. In een wedstrijd voor beurzen, trekkend aan dragers van wetenschappelijke diploma's (Wijbegeerte, Rechten en Geneeskunde) werden er in datzelfde jaar 6 op 8 toegekend aan studenten van Leuven.

Dat maakt drie!

IV. In den onlangs door het Ministerie van Arbeid uitgegeven wedstrijd voor de aanwerving van ingenieurs-opsieners was de eerste voor een ingenieur van de Universiteit van Leuven.

Vlaamse wedstrijd voor het Mijnschaps:

In April laatstejeder richtte het Ministerie van Economische Zaken eveneens een wedstrijd in voor het aanwerven van ingenieurs voor zijn studietoelaten. Op de 3 kandidaten werden er drie geklasseerd; de twee eersten... van Leuven.

Wij zouden kunnen zeggen gelijk Multatuli in de geschiedenis van Saidjah: « Ik heb 't u gezegd, maar, dat mijn verhaal eenzijdig was ».

Begrijp men nu waarom het Ministerie van Openbare Onderwijs lachend over-

gert — in strijd met de bepalingen van het nieuw statuut der ambtenaars — wedstrijd uit te schrijven voor de benoemingen in het officieel middelbaar- en normaalonderwijs? 't Is uit vrees voor de « idioten » van het katholiek onderwijs. Dat is vier!

V. Nog enkele feiten op goed geluk genomen.

De tienjarige wedstrijd voor wijsgeerige wetenschappen, over het tijdperk 1928-1937:

Aan wien werd de prijs toegekend? Aan een Jezuiet, Pater Marchal. Afgruiselijk!!!

Een ander feit:
Aan de Universiteit van Harvard in de Verenigde Staten, werd de prijs Wells betwist van een waarde van 15.000 frank. Er waren tien deelnemers. De prijs werd weggehaald door M. Triffin, een duitser produkt van Leuven.

En dat maakt vijf!

VI. Een laatste feit.

Al die « nulliteiten » zijn daarenboven verzichtend en mislukten op lichamelijke gebied. Oordeel maar.

Op 6 Mei laatstejeder werd te Gent de hogeschool-kampioenschap voor atletiek bevestigd: de Hogeschool van Leuven behaalde met 72,5 de overwinning met 103 punten tegen 44 voor de Hogeschool van Gent en tegen 39 voor die van Brussel.

En zeggen dat al die ermszige wezens, met beperkten verstandelijke horizon — zie maar naar kanunnik Lemaire, hoogleraar te Leuven, titularis van den Franciscusprijs en wereldberoemd geleerde — onvervalsht onderwijs... « den vernietigenden vijand van allen menscheelijken vooruitgang », gelijk citoyen Bracops het vanaf de hoogten zijner zelfvoldaanheid heeft bevestigd.

Laten we er eens om lachen, o brave citoyen!

En... zonden we onze kinderen naar de christelijke scholen.

Vlamingen en Walen tijdens den oorlog

Dinsdag werd de vijftienvingstige verjaardag gevierd van den val van het fort van Loucin, onder wiens muren, zooals men weet, een driehonderdtal Belgische soldaten bedoven liggen.

Kolonel Naessers, de heldhaftige verdediger van het fort, sprak te dzer gelegenheid, in de beide landstalen, een rede uit, gericht tot zijne wapenmakers die met hem in het fort opgesloten waren, en die naar Loucin waren gekomen om het geheuglijk feit te herdenken.

Na hude gerocht te hebben aan de dapperen, hing Kolonel Naessens een treffend beeld op van den verwoeden en vreeselijken strijd die zijne manschappen, bestaande uit evenveel Vlamingen als Walen, gevoerd hadden tijdens de belegering van het fort door de Duitschers.

Vlamingen en Walen, zelfs voor den oorlog, leefden in de beste verstandhouding, en nooit ontstond tusschen hen enige wrijving of betwisting, allen bemindten zij elkaar als broeders, en het meermalen der Vlamingen kende huiswaarts met zene meer of min grondige kennis van de Franse taal.

Om te eindigen, richtte Kolonel Naessens zich tot dat degenen die deze bedevaart met hunne aanwezigheid verzoenden, en sprak hen in dzer voege toe:

Den 15 Augustus 1914, op het fort Loucin, in de verschrikkelijke, doch tereftedertijd sublieme ogerblikken, waarop wij afgezondert, verlaten, door den vijand omsingeld, streken, één tegen honderd, voor de eer en het bestaan van België, in die ogenblikken heb ik noch Vlamingen, noch Walen onder mijn gebied gehad, maar slechts Belgen, vast besloten tijdens de stormloopen tot hun laatste druppel bloed te mengen, voor de verdediging van het gemeenschappelijk Vaderland.

En indien de doden van Loucin, indien deze Vlamingen en Walen, die hier voor altijd in elkaars armen rusten, verpletterd onder dezelfde betonblokken, indien deze martelaren konden opstaan en in ons midden verschijnen, dan zouden zij, ik ben er van overtuigd, ons toeroepen:

Vervloekt zijn degenen, die, onder vromdel van taal- of rasverschil, tusschen wijzen zetten onder de Belgen.

Leest en verspreidt

DE POSTRIJDER, productiet van Limburg

Internationale Toestand

Onderhoud Ciano-van Ribbentrop.

Graaf Ciano, Italiaansch Minister van Buitenlandse Zaken, heeft te Salzburg, in Duitschland, een onderhoud gehad met van Ribbentrop, Duitseh minister van Buitenlandse Zaken.

Ofschoon er niets uitgelekt is betreffende dit onderhoud, kan men toch verzekeren dat vooral de kwestie van Danzig besproken is geworden.

Het is dan ook niet mogelijk zich een juist gelicht te vormen over de draagkracht van de beslissingen welke te Salzburg werden getroffen door graaf Ciano en heer van Ribbentrop. Zekere berichten tonen zelfs doorschermen, dat de twee ministers van buitenlandse zaken hun besprekingen niet ten einde hebben kunnen brengen en dat zij langs diplomatieken weg zullen voortgezet worden.

Er valt niets anders te doen dan een afwachtende houding aan te nemen. De gebeurtenissen der eerstkomende dagen alleen zullen bij machte zijn om zich een gelicht te vormen van de praktische draagkracht van de Duitsch-Italiaansche onderhandelingen.

Wij willen niet terug naar het Duitse Rijk.

Ten tijl algemeen beweerd wordt, dat de bevolking van Danzig Duitshgezind is, en hare inlijving vraagt bij het Rijk, werd dzer dagen een open brief verspreid, gericht aan geleier Forster, uitgaande van het uitvoerend comité van het vredesfront van Danzig, een van de geheime organisaties die te Danzig bestaan.

De brief draagt als hoofdng: « Wij willen niet terug naar het Rijk ».

In den brief wordt gewezen op de totale vernietiging van Danzig's buitenlandse handel, en op den angst der vrouwen, wegens de aanwezigheid van zware artillerie op het gebied van Danzig. De verantwoordelijkheid voor dezen toestand wordt op Forster geworpen.

Wij, Danzigers, zegt de brief verder, behlen genoeg van de onverzagbare vereringepolitiek van Hitler, die alle verdingen met de vloten treedt; wij hebben genoeg van de verplichte parades, van de onbetere verplichtingen die allen tijd doen verliezen en den minsten ambtbaar van de partij den behandelende als ware hij een halve God. Wij hebben genoeg van de fruitstieve giften, van de berisping van hen die naar de keur gaan, van het spioneren op de openbare plaatsen en op onze wandelingen, als waren wij geene en gevarijde hoeddoers.

Wij hebben er genoeg van in de opvoedingkampen te hooren sproken van een verzet Frankrijk, van de minderwaardigheid van het Slavisch ras, van de marxistische Scandinavische landen, die veroordeeld zijn om te verdwijnen, van een d'fachtig in verval verkeerd Engeland.

Mogelijk, heer Forster, besluit de brief, dat uws partij die ze ge tridge beleediging van andere volkeren noodig heeft, daar het nationaal-socialisme sinds enige jaren van de menschen-broten en machines heeft gemaakt, raderwerken van een oorlogsmotor, den het niet wil of meer kan stilleggen. Wij verklaren voor de wereld, dat wij, Danzigers, dit roekeloos spelen met vuren verwerpen. Wij willen niet dat het bloed vloeie in onze straten, wij willen, niet terug naar het Rijk, Gaheen, Forster, opdat het de 400.000 inwoners van Danzig mogelijk zij die gevoels truiten bij een grooteke manifestatie, vrij van alle terreur. Wij willen het niet dikwijls meer halen, want wij zullen, als de tijd er zal zijn, weten van de woorden over te gaan tot de daden.

De toestand verbeterd.

De toestand op internationaal gebied is dzer laatste dagen eenigszins verbeterd, en ind on men sommige berichten mag gelooven, dan bestaat er ernstige kans dat de kwestie van Danzig op vredelevende wijze wordt opgelost.

Nadit in het begin der week een slechte stemming heeft geheerscht, is de toestand thans omgeslagen. Aanleiding hiervan is het onderhoud van Burckhardt, Volksbondenminister van Danzig, met kanselier Hitler te Bergrtsraden.

Burckhardt zou goed ontvangen geweest zijn door Hitler, en deze laatste zou een aanlokkelijk plan ontwikkeld hebben, dat zowel Duitschers als Polen son bevredigen.

Men zal thans moeten afwachten wat hiervan zal in huis komen.

Men spreekt van vredeconferenties.

Te Londen beweert men dat bij het Valikash twee nota's zijn toegekomen, de ene van het Duitse en de andere van het Italiaansche gezantschap.

In deze nota's wordt den vrede afge-

drukt dat spoed eene vreedzame oplossing zou worden gezocht voor alle geschillen welke op dit ogenblik Europa in beroering zetten. Eene conferentie zou bijeengeroepen worden van de Ministers van Buitenlandse Zaken van Frankrijk, Duitschland, Italië en Engeland, die zullen trachten eene overeenkomst te bereiken.

Ook een Amerikaansch voorstel.

Senator Hamilton Fish, voorzitter van de Amerikaansche groep op het congres van de Interparlementaire Unie te Oslo, hadt hij een onderhoud had met van Ribbentrop, Duitseh Minister van Buitenlandse Zaken, verklaarde dat hij voornemens is een wapensstilstand van een maand » voor te stellen.

De Ministers van Buitenlandse Zaken van Frankrijk, Duitschland, Italië en Engeland zouden besprekingen houden. Indien zij tot geen akkoord geraken zou een schiederecht benoemd worden om deze vraagstukken op te lossen. Het schiederecht zou bestaan uit den koning van België, den koning van Noorwegen, den president van Ierland en den president van Zwitserland.

Tongeren, op 18 Augustus 1914

Dezen Vrijdag, 18 Augustus, was het vijftienvingstige verjaardag van de stad op het punt stond door de Duitschers te worden afgebrand.

De bejaarde Tongenaren hebben nog frisch in het geheugen bewaard, de vreeselijke en hartroerende gebeurtenissen welke zich op 18 Augustus 1911 te Tongeren afspeelden, en meermalen hebben zij zich afgevraagd aan welk wonder het te danken is, dat de Duitschers geen gevolg aan hunne bedreiging gegeven hebben om onze stad af te branden en te plat te schieten.

Wij zijn thans in het bezit gekomen van sommige inlichtingen, waaruit blijkt, dat een Tongersch priester een groote rol gespeeld heeft om de Duitschers op hun broest te doen terugkomen, en dat het vreedzame akkoord aan zijne tussenkomst te danken is dat onze stad gespaard is gebleven. Wij hopen zijne bescheidenheid niet te kwetsen, met d'naangaande aan onze lezers, volgende tot nu toe ongekende bijzamenheden mede te deelen, betreffende zijn optreden bij de Duitschers op 18 Augustus 1914.

Op 18 Augustus 1914 rond 8.30 uur 's avonds, na een geweldige gewervuur en het doodschieten van een aantal inwoners, na de eerste huizen der Stit e aan en van den Maertrichtersweg in brand gestoken te hebben, zegen de Duitschers de bevolking de stad uit, om de te gemakkelijke te kunnen plunderen en de stad te verwoesten.

Tusschen de personen uitgedreven in de richting van Elsen bevonden zich een lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, aangeleid als gijzelaar, een priester met zijne tachtjarige moeder, en een kreupel die men op een ziekbed droeg. Deze laatste verzocht den priester haar de absolute te geven; rondom hen, gaf de opgaande en bedreigde menigte lucht aan haar angst: « Men laat de stad, onze kerk, onze huizen afbranden... men gaat ons vermoorden... laat ons tot op het naalgelegen kerkhof gaan, dan zal men niet meer noodig hebben ons verder te slepen ».

De priester, die gewonden van de slagvelden van Luik en Haelen wez haard had, was ontroerd bij het hooren dzer jammerklachten, en daar hij reeds vroeger, met bijval, met de Duitse overheden onderhandeld had besloot hij een eeuwigopgng te doen. Juist voor zich bevinden zich drie Duitsche soldaten, die zijne kloekmoedigheid en zijne verbeelding bewonderden te Haelen, waar zij hem al de gewonden, zijnden zowel als landgevoeten, hadden zien verzorgen. Zonder omwegen vraagt hij hun: « Is het waar dat men de stad gaat verwoesten? » — « Ja, hehars! » was het antwoord. — « In d'geval, antwoordde hij, geleid mij onmiddellijk bij den Generaal ».

Recht-omkeer... onder hun geleide ging het naar de Groote Markt.

Bij het standbeeld van Ambiorix, niet verre van het Hotel « De Helm » bevond zich de Generaal met eenige officieren. Tegen het standbeeld stond eens m'railleur.

De soldaten gaan tot bij de militaire overheden en maken den wensch van den priester bekend, om met den generaal te spreken. De generaal groet hem, verzoekt hem te wachten en drie personen achteruit te gaan, juist genoeg om hem voor den loon der mitrailleur te plaatsen.

Dit aangenam (71) speeltuig ontroerde gezinsden een die sinds het begin der vijandelikheden het offer van zijn leven gebracht had. Onverstoord liet hij nu eens naar den generaal, dan naar de mitrailleur.

se, om te berekenen, zoo deze laatste in working werd gesteld, hoe hij door eene behendige beweging, den loop zou kunnen doen afwijken, zoodat de eerste kogels zijne geburen zouden raken alvorens hem te treffen. Intusschen laat de generaal inlichtingen inwinnen over dezen « kloekmoedigen kerel in toog en voorzien van een armband van het Rood Kruis ».

Na eenige ogenblikken nadert een truische adjudant die, als inle ding, tot den priester zegt: « Alles wat hier gebeurt is de fout van uw Koning; hij moest ons maar door België laten trekken, en wij zouden vo komen korrekt geweest zijn, ten opzichte van de Belgen ».

De priester antwoordt hem kortbondig: « Ik een niet beweegd om de verantwoordelikheden van den oorlog te bespreken; ik ben lid van het Rood Kruis, ik houd mij enkel bezig met de verzorging der gewonden, en ik kom enkel vragen of het waar is dat gij de stad gaat plat schieten ».

— Zekerlijk, antwoordde hij.

— En om welke redenen.

— Men heeft geschoten.

— Van waar?

— Van op den toren der kerk.

— Dat is zekerlijk niet waar! Sinds acht dagen is de toren der kerk gesloten en niemand heeft er kunnen opkomen.

— Onthutst herneemt de officier:

— Indien men niet van op den toren geschoten heeft, dan heeft men in de straten geschoten.

— Goed... maar wie? vraagt koelbloedig de priester, en na een korte stilte: « Zekerlijk niet de Tongenaren, maar, ofwel uwe soldaten, ofwel door vreemden aan de stad, die misshien uwe troepen gevolgd hebben ».

Deze uitspraak op de vreemdelingen aan de stad, zal, zooals men vermeld zal zien, de redplank zijn.

Weet dus, gints de priester voort dat sinds tien dagen uwe troepen te Tongeren zijn, dat sinds tien dagen al de wagens, al de wagen die de inwoners in bezit hadden op het stadhuis zijn afgevoerd, en uwe soldaten in al de woningen huisschone gedaan hebben. En... wat meer konststellend is voor u, is het feit, dat uwe soldaten door de bevolking zoodanig waardig zijn behandeld geworden, dat de Stedscommandant d'zen morgen mij nog verklaard heeft dat, zoo men op andere plaatsen in België zich slecht gedragen heeft ten opzichte der soldaten, wij gesticht geweest zijn door de keurige wijze waarop wij te Tongeren onthaald werden. En hij heeft er bijgevoegd, dat hij er verslag zou over geven bij den Generaal. Heeft hij zulks niet gedaan?

De adjudant vraakt aan den Generaal of hij een verslag ontvangen heeft van den Stedscommandant. Deze antwoordt: « twijfelend en gekast een onderhoorje den Commandant te gaan halen ».

Zo dat hij veld won, vervolgde de priester:

— Ten andere ik zelf heb sinds veertien dagen onophoudend Duitse soldaten weggehaald en vervoerd van de slagvelden rond Luik. Ik heb in mijn auto, verschillende hoogstaande personen vervoerd, ernstig gewond en gevallen te Haelen, onder andere, Prins van Armin, Cuno van Bulow, met de medehulp van Dr. Werding, van Duitzig.

Verleken vraagt de officier wat er te Haelen is voorgevallen.

— Gij hebt er eene gevoelige nederlaag geleden.

Op dit ogenblik komt de Stedscommandant aan, en de Generaal zegt tot de soldaten die den priester aangebracht hadden: « Geleid hem naar de Commandantur ».

Leutnant Henke buigt diep voor den Generaal, en het voegde gesprek vangt aan:

— Is het waar, vraakt de Generaal, dat onze troepen niet te klagen hebben over de inwoners van Tongeren.

— Volstrekt niet, Mein General, integendeel.

— Is het waar dat gij mij te dien opzichte een verslag moest overmaken, zooals gij het verklaard zoudt hebben?

— Ja, Mein General.

— Wie is die pastoor van het Rood Kruis, die men naar hier heeft gebracht?

— Het is de broeder van den voornaamsten heilkundige van Tongeren, die verleden week Prins de Schleswig-Holstein, broeder van H.M. de Keizerin, in de verschillende hospitaal verzeerde.

— Wat heeft hij in de omstreken van Luik en van Haelen gedaan?

— Talrijke geworden opgenomen en met zijn auto vervoerd.

Verveld staat de generaal recht, en een jachtasch nemende, die een wijner onderhoorje held, vroeg hij:

— Wat betekent d'zen jachtasch van den... Burgemeester van Tongeren, met d'zen jachtasch die men in zijn hoek kelder gevonden heeft. Zie het port-d'armes en het jachtverlof en het portret van den Burgemeester d'zer voorvaderijde stad...

Henke verbleekte. Ik begrijp er niet van, Mein General.

— Ge dan aan den pastoor van het Rood Kruis, vraakt hij er van den...